

Spotrebiteľské zmluvy, neprijateľné podmienky

Kristián Csach

Milan Hulmák

30.11.-1.12.2015, Omšenie

Plán školenia

- Spotrebiteľ a zisťovanie jeho postavenia
- Postup pri kontrole štandardných zmlúv
- Výnimky: predmet a cena
- Generálna klauzula neprijateľnosti
- Osobitné skutkové podstaty
- Zmenky a šeky, zjednodušené procesné pravidlá
- (Spotrebiteľské) rozhodcovské konanie

Zmeny (?) v definícii spotrebiteľa

- SR: iba fyzická osoba (výnimky)
- Podnikateľ – spotrebiteľ (a zneužitie postavenia):
 - *Spotrebiteľ sa tvári ako podnikateľ – Nie je spotr.*
 - *Podnikateľ sa tvári ako spotrebiteľ – Nie je spotr.*
- Kontrakty so zmiešaným (dvojakým) účelom?
 - *SD EÚ: C-464/01 “Gruber“*
 - *Legislatívna zmena?*
 - *SD EÚ C-110/14 „Costea“ (advokát ako spotrebiteľ)*
- Spoludlžník ako spotrebiteľ: C-348/14 (*cieľ konania*)
- Spoločník a konateľ ako spotrebiteľ? – ČR?

C-110/14 „Costea“ z 3. septembra 2015

... fyzickú osobu vykonávajúcu povolanie advokáta, ktorá uzatvorila s bankou zmluvu o úvere bez toho, aby v nej bol špecifikovaný účel tohto úveru, možno považovať ... za „spotrebiteľa“, ak táto zmluva nie je spojená s obchodmi, podnikaním alebo povolaním tohto advokáta. Skutočnosť, že pohľadávka vyplývajúca z uvedenej zmluvy je zabezpečená záložnou zmluvou, uzavretou touto osobou ako zástupcom jej advokátskej kancelárie a vzťahujúcou sa na majetok určený na ... podnikanie ... tejto osoby, ako je budova vo vlastníctve tejto kancelárie, nie je ... relevantná.

Spoločník a konateľ (avalista) ako spotrebiteľ: C-419/11 „Čes Poist' Feichter“

- *fyzickú osobu, ktorá má úzke podnikateľské väzby alebo väzby spojené s povoláním vo vzťahu k spoločnosti, ako sú konateľstvo alebo väčšinový obchodný podiel v tejto spoločnosti, nemožno považovať za spotrebiteľa v zmysle tohto ustanovenia, ak prevezme ručenie za vlastnú zmenku vystavenú na zabezpečenie záväzkov tejto spoločnosti zo zmluvy o poskytnutí úveru.*
- Ak je iná osoba ručiteľom podnikateľa?

Musí súd zisťovať, či ide o spotrebiteľa?

C-472/11 „Banif Plus Bank“: 24. *Súdny dvor rozhodujúci o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal vnútroštátny súd v rámci kontradiktórneho konania medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offo nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá bola uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice, a v prípade, že to tak je, posúdiť ex offo prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudky VB Pénzügyi Lízing, už citovaný, bod 56, a Banco Español de Crédito, už citovaný, bod 44)*

C-497/13 „Faber“: *„vnútroštátny súd rozhodujúci o spore týkajúcom sa zmluvy, ktorá by mohla patriť do pôsobnosti tejto smernice, je povinný overiť, hneď ako disponuje právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel alebo nimi môže disponovať na základe jednoduchej žiadosti o bližšie vysvetlenie, či kupujúci môže byť kvalifikovaný ako spotrebiteľ ...“*

Postup pri kontrole spotrebiteľských zmlúv

- Súdna kontrola ŠZ so spotrebiteľom:
 1. *Kontrola inkorporácie – je to súčasť zmluvy?*
 2. *Jednostranná kogentnosť*
 3. *Kontrola výkladom ŠZ*
 4. *Kontrola neprijateľnosti:*
 - *Je to štandardná klauzula podrobená testu neprijateľnosti? – Sú splnené výnimky?*
 - *Posudzovanie neprijateľnosti / neprimeranosti*

Kontrola inkorporácie štandardných zmluvných podmienok

- Vzťah inkorporácie a neprijateľnosti (§ 53 ods. 4 písmeno a) OZ): **OS Revúca, 6C/76/2012** („Oriflame“)
- Všeobecná kontrola inkorporácie (celý text VOP)
 - Výslovný odkaz
 - Dostupnosť znenia / zobraziteľnosť a vnímateľnosť
 - Súhlas so znením / nemožno súhlasiť s výhradou zmeny
 - Osobitné režimy (e-commerce: **OS Poprad, 17C/113/2010** „60 eurové básne“, hromadná doprava,..)
- Osobitná kontrola inkorporácie (konkrétne ustanovenie VOP):
 - Prekvapivé klauzuly: **Krajský súd v Žiline, 9 Co 37/2012:** rámcový úver, platobná karta...

Jednostranná kogentnosť - § 54 (1) OZ

- Sporný ale často užívaný koncept, nedostatočné prepojenie na neprijateľné klauzuly
- Nie je to neprijateľnosť! – preto aj individuálne dojednania sa testujú (nie vždy tomu tak bolo)
- Následky, napr. aj:
 - Voľba Obchodného zákonníka podľa § 262 ObchZ, **R 36/2013**,
- Potenciálny rozpor s: C-415/11 „Azíz“ ?
- Skúsenosti z ČR

Kontrola výkladom

- Výklad *contra proferentem* vs. výklad (čo najviac) v prospech spotrebiteľa
- Pravidlo *contra proferentem* (výklad nejasného pojmu v neprospech tej strany, ktorá ho použila) ÚS SR: I. ÚS 243/07 ([z 19. júna 2008](#))
- Výnimka z výkladu v prospech spotrebiteľa – abstraktná kontrola - § 54 ods. 3 OZ: rakúsky prístup: čo najhorší možný výklad pre spotrebiteľa
- Hranice výkladu *contra proferentem* / preferencia platnosti? *Kotásek*: výklad CP ako sankcia, výsledok konkrétnej veci zhodnotíme, či je vhodnejšia neplatnosť alebo výklad

Kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok

Koncept smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotr. zmluvách

- Všeobecná, prierezová úprava spotrebiteľských zmlúv
- Priame účinky vs. nepriame účinky (smernicoknf. výklad)
- Základ úpravy: generálna klauzula nekalosti + indikatívny zoznam v prílohe: grey list!
- Nekontrolujú sa individuálne dojednania, predmet a cena plnenia, sektorové výnimky, zákonné ustanovenia...
- Vzťah k nekalým praktikám, spotrebiteľskému úveru

Deľba úloh: SD EÚ a vnútroštátne súdy

- Od „Océano Grupo Editorial“ (C-240/98 až C-244/98) po „Freiburger Kommunalbauten“ (C-237/02)
- C-137/08, VB Pénzügyi Lízing: „SD EÚ... patrí právomoc vyložiť pojem nekalá zmluvná podmienka uvedený v článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ... a v prílohe k tejto smernici ako aj hľadiská, ktoré vnútroštátny súd môže alebo musí zohľadniť pri preskúmaní zmluvnej podmienky vzhľadom na ustanovenia smernice, pričom vnútroštátnemu súdu ... prináleží stanoviť konkrétnu kvalifikáciu predmetnej zmluvnej podmienky podľa osobitných okolností daného prípadu.“
- SD EÚ: návrat k Océano, opäť vecne posudzuje

Koncept ex offo ochrany

C-240/98 až C-244/98 „Océano Grupo Editorial“ – *ex offo*

C-243/08: „Pannon GSM“: „Vnútroštátny súd je povinný preskúmať *ex offo* nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak považuje takúto podmienku za nekalú, **zdrží sa jej uplatnenia s výnimkou prípadu, keď spotrebiteľ proti tomu namieta**. Vnútroštátny súd má túto povinnosť tiež vtedy, ak preveruje svoju miestnu príslušnosť.“

C-472/11 „Banif Bank Plus“: nemusí čakať na aktivitu spotrebiteľa, „stačí“ vyzvať účastníkov, aby sa vyjadrili spôsobom podľa vnútroštátneho práva (kontradiktórnosť)

SR: otázka exekučného prieskumu

§ 1815 NOZ: „K neprieměřenému ujednání se nepřihlíží, ledaže se jej spotřebitel dovolá“

Dvojfázovosť ex offo kontroly C-472/11 „Banif Plus Bank“

24. *Súdny dvor rozhodujúci o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal vnútroštátny súd v rámci kontradiktórneho konania medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offo nariadiť vykonávanie dôkazov (!) s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá bola uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice, a v prípade, že to tak je, posúdiť (!) ex offo prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudky VB Pénzügyi Lízing, už citovaný, bod 56, a Banco Español de Crédito, už citovaný, bod 44)*

Postup pri kontrole neprijateľnosti

1. preskúmať, či ide o spotrebiteľskú zmluvu
2. zistiť, či sa aplikuje test neprijateľnosti, alebo ide o výnimku
3. **posúdiť, či ide o neprijateľnú podmienku** (bude rozobraté bližšie), ak áno
4. spýtať sa spotrebiteľa, či sa klauzuly napriek jej neprijateľnosti nechce dovolávať, umožní vyjadriť sa aj protistrane
5. Vывodiť následky

Výnimky z kontroly neprijateľnosti

- **Individuálne dojednané klauzuly:**
 - KS Prešov, 20CoE 24/2011 (rozhodcovská doložka „Rapid life“)
- **Predmet a cena plnenia**
 - Princíp transparentnosti! Výnimka z kontroly sa vykladá úzko.
 - **(Hlavný) predmet:** SD C-26/13: „*podmienky, ktoré upravujú základné plnenia tejto zmluvy a ktoré ju ako také charakterizujú*“;
 - **Cena plnenia:** hlavné a vedľajšie poplatky, „básničky“ ; poplatky za vedenie úverového účtu a iné poplatky: Nemecko vs. Anglicko vs. SR vs. ČR
- **Klauzuly kopírujúce zákonné ustanovenia** – ale RWE Vertrieb, C-280/13 „Barclays Bank“, C 34/13 „Kušionová“
- **Odvetvové výnimky?** - pracovné právo, obchodné spoločnosti

Predmet zmluvy –trvanie zmluvy?

- nejasný predmet zmluvy (obsah stránky)?
 - trvanie zmluvy (príliš dlhé zmluvy? – „zošnúrovacie zmluvy“), predlžovanie zmluvy (UPC model? – „BahnCard“, BGH, 15. apríl 2010, sp. zn. Xa ZR 89/09);
- § 53 ods. 4 písm. u) OZ: „... *požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase.*“

Cena a poplatky

- Osobitná úprava v zákone o bankách – iné poplatky?
- § 53 ods. 4 písm. t) OZ: „...požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa“
- § 53 ods. 4 písm. v) OZ: „... požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, .. za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie“
- Na rozdiel od Nemecka nie rozpor so základnou myšlienkou dispozitívnej normy – ten zrejme cez § 54 ods. 1 OZ!
- SD EÚ C-26/13: „ 58. ... veriteľ pri uvedenom výpočte neposkytuje nijakú službu výmeny, a teda neobsahujú nijakú „úhradu“, ktorej primeranosť ako protiplnenia za službu poskytnutú veriteľom“ - nejasný dôsledok, potenciálne „zadné vrátka“ pre nemecký prístup v príp. nasledujúcich rozsudkoch
- Poplatky (?) za náhradu nákladov na vymáhanie - § 9a ZOS

Princíp transparentnosti: C-26/13

- Článok 4 ods. 2 smernice 93/13 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ ide o zmluvnú podmienku, ako je tá, o ktorú ide vo veci samej, požiadavka, podľa ktorej zmluvná podmienka musí byť formulovaná jasne a zrozumiteľne, sa má chápať tak, že stanovuje **nielen to, aby dotknutá podmienka bola pre spotrebiteľa gramaticky jasná a zrozumiteľná**, ale aj to, aby zmluva **jasne vysvetľovala konkrétne fungovanie mechanizmu** zmeny cudzej meny, na ktorý sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj **vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami** týkajúcimi sa poskytnutia úveru, aby bol tento spotrebiteľ schopný na základe **jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky**, ktoré z toho pre neho vyplývajú.
- Musí byť schopný posúdiť **efekt** na spotrebiteľa nie zverejniť hospodárky **účel** pre podnikateľa

Transparentnosť: C-96/14 „van Hove“

– po prvé, že vzhľadom na povahu, všeobecnú štruktúru a ostatné ustanovenia zmluvného rámca, do ktorého patrí, ako aj jej právny a vecný kontext táto podmienka vymedzuje základný prvok tohto rámca, ktorý ako taký charakterizuje, a

- po druhé, že táto podmienka je formulovaná jasne a zrozumiteľne, to znamená, že je pre spotrebiteľa zrozumiteľná nielen z gramatického hľadiska, ale že zo zmluvy jasne vyplýva aj konkrétne fungovanie mechanizmu, ktorého sa dotknutá podmienka týka, ako aj vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami, aby bol tento spotrebiteľ schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú.

Čo musí byť splnené na transparentné dojednanie?

- aj ostatné podmienky
(podriadené kontrole) musia byť
transparentné!

Test neprijateľnosti – § 53 OZ

- Generálna klauzula a black list(?)
- Najprv klauzuly v zozname § 53 ods.4 OZ
- Potom generálna klauzula § 53 ods. 1 OZ
 - „... spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa...“
 - Znak neprimeranosti
 - Prvok rozporu s dobrou vierou/nepoctivo

Generálna klauzula:

C-415/11 „Aziz“: „Článok 3 ods. 1 smernice ...sa má vykladať v tom zmysle, že:

- pojem „**značná nerovnováha**“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je ... postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v ... práve.
- na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „**napriek požiadavke dobrej viery**“, treba preveriť, či ... dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní.“

Príklady neprijateľných (?) klauzúl

Faktické prehlásenia

- „prečítal som a pochopil som“, „nekonám v omyle“, „prijal som plnenie, bez vád“
- § 53 ods. 4 písm. 1) OZ: klauzuly, ktoré
obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niest' dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niest' iná zmluvná strana,

Prepadné plnenia

Východiskové situácie

- Storno poplatok vo výške 10 – 50 – 100 % pri vrátení lístku na vlak
- Zaplatíte rezervačný poplatok, neuzatvoríte však hlavnú zmluvu
- Veriteľ inkasuje prostriedky dlžníka z jeho účtu, nechá si poslať časť výplaty
- Veriteľ docieľi speňaženie majetku dlžníka bez exekučného titulu, nechá si vec dlžníka
- *Čo majú tieto situácie spoločné?*

Príklady „samovykonateľných“ práv veriteľa

- Výkon záložného práva veriteľom
- Zmluvné zastúpenie (napr. na dispozíciu s predmetom)
- Prepadné plnenia (datio in solutum vs. datio solutionis causa)
- Ak sú vopred realizované platby:
 - Rezervačné poplatky
 - Storno poplatky
 - odstupné,
 - Započítanie na iné nároky (zmluvné pokuty, náhrada škody)
- Inkaso
- Zrážky zo mzdy

Problémy

- Faktická zmena žalobnej situácie: z potenciálneho žalobcu (veriteľ) sa stáva žalovaný
- Fakticky iba *ex post* ochrana, *ex ante* výnimočne, vždy len fakultatívne
- Ekonomické riziká s tým spojené:
 - demotivačné náklady na vedenie sporu
 - lepšie mať peniaze ako nárok
- Právna nezvratnosť? NS ČR nemožnosť moderácie zmluvnej pokuty, ak zanikla započítaním pred procesom (32 Odo 1007/2006) alebo počas neho (23 Cdo 2400/2012)

Samovykonateľné práva veriteľa

- Rozlišujeme medzi:
 - Doložka o SV (že sa inkasuje)
 - Doložka o základnom právnom vzťahu (čo sa inkasuje), oddelená platnosť
- **Inkaso**
 - Samo o sebe nie je neprijateľné, iba ak nedostatočná ex post ochrana: judikatúra BGH
 - Ale vždy umožňuje kontrolu podkladu
- **Prepadné plnenia**
 - Problematická právna klasifikácia

Plnenie prepadlo pred uzavretím zmluvy

- Každé plnenie vopred je v zásade záloha na odplatu (§ 498 OZ), teda nárok na vydanie BO, ak sa neuzatvorí zmluva
- Druhá strana môže mať protinárok: napr. mimozmluvný nárok na náhradu škody (*culpa in contrahendo*)
- Možné započítanie

Plnenie prepadlo „medzi“ zmluvami

- Aspoň dva zmluvné vzťahy:
 - Priebežná zmluva (rôzny stupeň záväznosti)
 - Hlavná zmluva (dôvod, prečo sa vzťah realizuje)
- Plnenie je odmena za určitú službu, napríklad priorita (rezervačný poplatok) – ale môže to byť skrytá sankcia!
- Zmluva o budúcej zmluve – zmluvná pokuta za jej neuzavretie – požiadavka formy!

Plnenie prepadlo za trvania zmluvy / jej skončením

- Ako *následok porušenia zmluvnej strany* – zmluvná pokuta a možnosť započítania na ZP
- Ak *mal možnosť ukončiť zmluvu ex lege*: potom to nie je odstúpné, ale neplatné dojednanie (§ 54 ods. 1 OZ), musí vrátiť celú sumu!
- Ak *nemal možnosť ukončiť zmluvu ex lege*: potom môže ísť o odstúpné (§ 497 OZ) – síce sa už plnilo, ale to je dohoda v prospech spotrebiteľa (storno poplatok), možnosť započítania povinnosti zaplatiť odstúpné vs. vrátenie BO (storno) – aj veľké je OK
- Započítanie na nárok na náhradu škody

SV: neprijateľné klauzuly?

- Generálna klauzula: § 53 ods. 1 OZ
- Samostatné skutkové podstaty:
 - § 53 ods. 4 písm. k) OZ *„neprimerane vysokú sumu ako sankciu“* (a ich započítanie)
 - § 53 ods. 4 písm. l) OZ *„ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niest' dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niest' iná zmluvná strana“*
 - § 53 ods. 4 písm. e) OZ *„umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,“*

Jednostranné zmeny zmluvy

Jednostranné zmeny zmluvy – kontext slovenského práva

- Zákaz jednostranného určenia obsahu zmluvy (§ 269 ods. 3 ObchZ)
- Prispôsobenie zmluvy – vopred určené kritériá, bez vplyvu strán
- Určenie obsahu zmluvy treťou osobou (vzorové VOP?)
- Modifikácia kontraktačného procesu v prospech mlčania ako súhlasu so zmenou
 - NS ČR sp. zn. 23 Cdo 1098/2012 z 27. 2. 2013, NS ČR sp. zn. 31 Cdo 1571/2010 z 16. januára 2013,
 - Problém písomnej formy (Nález fin arbitra 181/SU/2013 Raiffeisenbank, NS ČR sp. zn. 31 Cdo 1571/2010 z 16. januára 2013).
- Jednostranná zmena zmluvy automaticky záväzná

Neprijateľné klauzuly a jednostranná zmena

- § 53 (1) OZ: Generálna klauzula
- § 53 (4) OZ: Neprijateľnými sú podmienky, ktoré...
 - i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez **dôvodu** dohodnutého v zmluve + *výnimky v ods. 14*
 - j) určujú, že **cena** tovaru alebo služieb **bude určená** v čase ich splnenia, alebo **dodávateľ a oprávňujú na zvýšenie ceny ...** bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
 - v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada **nebola upravená v zmluve ...**

- § 53 (14): Za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. i) sa nepovažuje podmienka, podľa ktorej si
- a) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ..., ak súčasne sa dodávateľ zaviazá bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu,
- b) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu si vyhradzuje právo meniť jednostranne **podmienky** spotrebiteľskej zmluvy na dobu **neurčitú**, ak sa od dodávateľa vyžaduje, aby o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu bez zbytočného odkladu písomne informoval spotrebiteľa, a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.

§ 32 zákona o platobných službách

(1) O každej zmene rámcovej zmluvy informuje poskytovateľ platobných služieb používateľa platobných služieb spôsobom podľa § 38 ods. 2, a to najneskôr dva mesiace pred navrhovaným dňom účinnosti týchto zmien.

(2) V rámcovej zmluve možno dohodnúť domnienku, že ak používateľ platobných služieb neoznámí poskytovateľovi platobných služieb pred navrhovaným dňom nadobudnutia účinnosti zmien, že zmeny podľa odseku 1 neprijíma, platí, že tieto zmeny prijal.

(3) Ak používateľ platobných služieb nesúhlasí so zmenami podľa odseku 1, má právo na okamžité ukončenie rámcovej zmluvy bez poplatkov pred navrhovaným dňom účinnosti týchto zmien. Ustanovenie o tejto skutočnosti musí byť uvedené v rámcovej zmluve.

...

Návrat k súdnemu dvoru...

- Smernicokonformný výklad
- Aplikácia všeobecných klauzúl aj na osobitné skutkové podstaty nekalých klauzúl podľa § 53 ods. 4?
- Sporné, či ide o aplikáciu smernice, alebo o požiadavky na transpozíciu
 - C-472/10 „Invitel“
 - C-92/11 „RWE Vertrieb AG“ – výklad vážneho dôvodu *ex ante*, transparentnosť aj do oprávnenia zmeniť zmluvu – sprísnenie podmienok oproti smernici – dopady?
 - C-359/11 „Schulz & C-400/11 Egbringhoff“ – výklad vážneho dôvodu *ex post*
- Zásada transparentnosti ako zásadný limit
 - C-26/13 „Maďarské hypotéky“
 - Je rozlišovanie režimov zmeny v smernici udržateľné pri judikatúre SD EÚ?

„RWE Vertrieb“(C-92/11):

- „na účely posúdenia, či štandardná zmluvná podmienka, ktorou si dodávateľ vyhradí **právo meniť poplatky**, splňa alebo nespĺňa požiadavky dobrej viery, rovnováhy a transparentnosti stanovené v týchto ustanoveniach, má zásadný význam:
 - či zmluva transparentným spôsobom uvádza dôvod a spôsob zmeny týchto poplatkov, aby spotrebiteľ mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať prípadné zmeny týchto poplatkov. Nedostatok informácií ... v zásade nemožno nahradiť len tým, že spotrebiteľia budú v priebehu realizácie zmluvy v dostatočnom predstihu informovaní o zmene poplatkov a o ich práve zmluvu vypovedať, ak s touto zmenou nesúhlasia, a
 - či spotrebiteľ môže za konkrétnych podmienok skutočne zrealizovať možnosť výpovede“

Záver?

- B2B: je prípustné dohodnúť zmenu kontraktačného mechanizmu
- B2C: rozlišovať:
 - A) zmluva (ex ante) **obsahuje vecný dôvod pre zmenu** – interpretovať cez C-26/13 „Maďarské hypotéky“ a C-92/11 „RWE Vertrieb AG“ (neskoršie info nestačí), ALE: Ak ide o zmenu na základe transparentných objektívnych dôvodov – nejde o zmenu, ale o prispôbenie zmluvy (C-326/14 z 26.novembra 2015)
 - B) **zmluva na finančné služby obsahuje právo meniť úroky a poplatky** – § 53 ods. 14 písm. a): iba ak existuje a sa komunikuje vecný dôvod (interpretovať v súlade s C-359/11 „Schulz“) + reálna možnosť ukončiť zmluvu, nemusí byť požiadavka iniciálnej transparentnosti: lebo kopíruje zákonný text, ak by takáto možnosť nebola v zákone, tak musí byť interpretované cez RWE a jeho transparentnosť (napríklad pre zmluvy mimo finančných služieb a ČR!).
 - C) **zmluva na finančné služby je na dobu neurčitú a menia sa jej pravidlá** (mimo platieb) – § 53 ods. 14 písm. b): potom nie je potrebné ani ex post uvádzať dôvod, postačí možnosť vypovedať – ALE: tu sa zdá, že sa uplatní C-359/11 „Schulz“, že aby sa spotrebiteľ mohol reálne rozhodnúť o vypovedaní, musí byť náležite informovaný, takže sa vracia podmienka dôvodu.

Právne následky nekalých klauzúl

- **Absolútna neplatnosť?** (skoro)
- § 1815 NOZ: K nepřiměřenému ujednání se nepřihlíží, ledaže se jej spotřebitel dovolá.
- Celková/čiasťočná neplatnosť: Perenič, C-453/10; (preferencia čiastočnej)
- **Zákaz moderácie!** = tzv. zákaz „Geltungserhaltende Reduktion“: C-618/10 „Banco Español“: „Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, ... ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky“ + C-488/11 Asbeek Brusse (spotrebiteľ chcel zníženie pokuty!)
- Nastupuje dispozitívna úprava ! ? (úroky z omeškania?)
- **C-565/12:** bez kontroly bonity dlžníka – zmluvné úroky 5,6 % vs. zákonné 5,71 %
- **§ 53d OZ !!! Aké sú podmienky?**

§ 53d OZ

Spotrebiteľská zmluva, ktorá obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v znení, ako je uvedená vo výroku rozhodnutia súdu a jej uzavretie bolo dosiahnuté za použitia nekalej obchodnej praktiky alebo úžery, je neplatná.

- SD EÚ:
 - nekalá praktika nevedie *per se* k neplatnosti;
 - neprijateľná klauzula – preferencia čiastočnej neplatnosti!

Procesné postupy

**Kontrola v jednotlivých fázach
či „typoch“ súdneho konania**

Kontrola v jednotlivých štádiách konania: Platobný rozkaz

- **C-618/10 „Banco Español“:** *„(smernici) odporuje právna úprava členského štátu, ... ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o návrhu na vydanie platobného rozkazu neumožňuje ani a limine, ani v ktorejkoľvek inej fáze konania ex offio preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienky ..., ak spotrebiteľ nepodá odpor.“*

Zmenky a spotrebiteľ – R 93/2015

Zmenka a šek v spotrebiteľských vzťahoch:

- § 5a ods. 1 písm. b) ZOS: „Nepripustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy ... zmenkou alebo šekom“
- ~~§ 17 (3) ZoSÚ: „V súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom.“~~
- ~~§ 17 (3) ZoSÚ: „Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 3 veriteľom.“~~
- Právne následky porušenia: námietka podľa § 7 alebo § 17 ZZŠ?
- § 7 ZZŠ: „Ak sú na zmenke podpisy osôb, ktoré sa nemôžu zmenečne zaväzovať, podpisy nepravé, podpisy vymyslených osôb alebo podpisy, ktoré z nejakého iného dôvodu nezaväzujú osoby, ktoré sa na zmenku podpísaly alebo v mene ktorých bola zmenka podpísaná, nemá to vplyv na platnosť záväzkov ostatných osôb na nej podpísaných.“
- § 17 ZZŠ: „Kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.“
- ÚS ČR IV. ÚS 457/10

R 93/2015

- „I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:
 - 1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offio povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
 - 2. pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.
- II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovanom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.
- III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

V odvolacom konaní? C-488/11 „Asbeek Brusse“

- procesná autonómia, niet úpravy
- 45... *ak má vnútroštátny (druhostupňový) súd podľa vnútroštátnych procesných predpisov právomoc preskúmať ex offio platnosť právneho aktu vo svetle vnútroštátnych predpisov verejného poriadku, ..., musí túto právomoc uplatniť takisto na účely posúdenia ex offio eventuálnej nekalej povahy zmluvnej podmienky, ktorá spadá do pôsobnosti tejto smernice, vo svetle kritérií stanovených smernicou.*

Pri výkone rozhodnutí?

- Novela EP (kvôli ZoSpRK): § 57 ods. 1 písm. l) EP: *Exekúciu súd zastaví, ak ... je výkon exekučného titulu v rozpore s verejným poriadkom.*
- Dosah pravidla? C-40/08 „Asturcom“?
- Asi možnosť rozdielu medzi „právoplatným“ a „neprávoplatným“ titulom?
- Pluhová metóda??

Postúpenie pohľadávky

Postúpenie pohľadávky

- Dve otázky
 - kto je veriteľom?
 - Komu môže dlžník plniť solučne?
- Vývoj judikatúry
 - R 119/2003, sp. zn. 4 Obo 210/01 (nie)
 - sp. zn. 1 Cdo 76/2007 (áno)
- Csach, K.: K významu oznámenia o postúpení pohľadávky
(http://www.upjs.sk/public/media/1084/zbornik_10.pdf)

Postúpenie pohľadávky

- Zmluvné obmedzenia postúpenia a ich následky – neplatnosť postúpenia (1 Cdo 76/2007, ČR: 29 Odo 882/2005, NOZ?)
- Zmluvná modifikácia postúpenia ako neprijateľná podmienka
- Rozsah postúpenia? – aj zosplatnenie?
- Nekalé praktiky pri vymáhaní a ich vplyv na postúpenie
- Zákonné obmedzenia postúpenia?
- Csach, K. Súkromné právo 1/2015 (bankové a pod. tajomstvá), 2/2015 (spotrebiteľskoprávna ochrana), Stanovisko NBS v OS VnT, sp. zn. 13/C/79/2014

Ochrana tajomstva a postúpenie

- § 92 (8) zákona o bankách
- § 43 ods. 13 zákona o elektronických komunikáciách
- „Poštové“ tajomstvo
- Profesionálne tajomstvo
- Divergujúca judikatúra v rámci EÚ
 - Nemecko: OK v podstate, Rakúsko: nie, ČR: OK

§ 92 ods. 8 ZoB

Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len ‚postupník‘), aj bez súhlasu klienta.“

- Pre a proti argumenty (text, správa úveru ...)
- Môže byť súhlas klienta s prelomením bankového tajomstva?
- Tichá cesia (sekuritizácia pohľadávok)?
- Podobná úprava: zákon o telekomunikáciách: C-119/12, Josef Probst: „... Môže preniesť pohľadávky ... postupník môže dané údaje spracovávať pod podmienkou, že ich jednak spracováva na pokyn poskytovateľa služieb a jednak spracováva len údaje o prenose dát, ktoré sú nevyhnutné na vymáhanie postúpených pohľadávok.“ BGH: postupník sa zaviazal, že dodrží tajomstvo.

(Spotrebiteľské) rozhodcovské konanie

Východiskové situácie

- Dva zákony (ZoRK a Zo SpRK) s rozdielnymi východiskami
 - ZoRK – paralelné a rovnocenné
 - ZoSpRK – fakticky predsúdne
- *Intertemporalita: Csach, Súkromné právo 8/2015*
- *V čom sú zhody a v čom rozdiely pri ingerencii súdov do rozhodcovského konania a po ňom pri ZoRK a ZoSpRK*

Spoločné vlastnosti ingerencie súdov do RK

- Rozhodovanie o zániku funkcie rozhodcu
- Rozhodovanie o námietke nedostatku právomoci, ak rozhodcovský súd rozhodne, že má právomoc konať vo veci – iba jednostupňové konanie (!), „koncentrácia“ konania
- Požiadanie súdu o vykonanie dôkazu
- Žaloba na zrušenie rozhodcovského rozsudku
- Možnosť výhrady verejného poriadku pri exekúcii

Rozdiely v ingerencii súdu podľa ZoRK a ZoSpRK

- Pojmový rozdiel: kto rozhoduje (§ 7 ods. 1 ZoRK vs. § 24 ods. 1 ZoSpRK) – rozdiel je formálny
- Kompetenz-Kompetenz rozhodcovského súdu podľa ZoRK vs. časovo podmienená jednostranná K-K podľa ZoSpRK
- Rozhodovanie o námietke zaujatosti
 - Podľa ZoRK: ak RS zamietne námietku, alebo nerozhodne, môže sa účastník obrátiť na súd, aby o námietke rozhodol – nie podľa ZoSpRK; Dôvody: do zrušovacieho konania
- Postup po zrušení rozhodcovského rozsudku na základe žaloby

Postup po zrušení rozhodcovského rozsudku ...

- Ak sa zruší pre nearbitrabilitu alebo pre neplatnosť rozhodcovskej doložky
 - ZoRK v konaní pokračuje súd
 - ZoSpRK: v konaní pokračuje súd *na návrh účastníka*
- Ak sa zruší z iných dôvodov
 - ZoRK: vrátenie veci, rozhoduje iný rozhodca (kogentné)
 - ZoSpRK: vrátenie veci *a viazanosť záverom o právnom posúdení spotrebiteľského práva*

Ďalšie mechanizmy ochrany

- Preferencia OZ pred ObchZ - § 52 ods. 2 OZ
- § 5b ZOS
- Veľkosť písma (min 1,9 mm) – účinnosť od 1.1.2015 – nie je potrebné znalecké dokazovanie (nie je to odborná otázka), stačí certifikované meradlo
- Úžera (§ 39a) vs. tieseň (§ 49), úverové stropy
- Obmedzenie zabezpečenia prevodom práva (už nie len k nehnuteľnosti) + obmedzenia pri výkone záložného práva (+ ZOS)

§ 5b ZOS

- **Orgán** rozhodujúci o nárokoch **zo spotrebiteľskej zmluvy** prihliada aj bez návrhu na ¹⁾ nemožnosť uplatnenia práva, ²⁾ na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na ^{3a)} inú zákonnú prekážku alebo ^{3b)} zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, **aj keď by inak** bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

§ 5b ZOS- Otázky

- Intertemporalita?
- Kto je „orgán“?
- Hmotnoprávne dôsledky? Možno postúpiť/uznať?
- Záväzky z bezdôvodného obohatenia?
- Obojstranné premlčanie?
- Námietka nesplnenia zmluvy (príp. anticipovaného nesplnenia)?
- Námietka relatívnej neplatnosti (omyl, BSM, PSV, forma)?
- Hmotnoprávne úkony – zľava z ceny pri vadnom plnení, zadržanie časti ceny?

§ 5b ZOS Dôvodová správa

"S ohľadom na potreby aplikačnej praxe sa jednoznačne ustanovuje povinnosť ex offo postupu orgánov dozoru a orgánov posudzujúcich nároky zo spotrebiteľskej zmluvy skúmať a vyhodnocovať prekážky uplatnenia práva predávajúceho voči spotrebiteľovi."

Veľkosť písma: § 53c OZ

- Relatívna
- Absolútna: ... Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ako aj ustanovenia obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach alebo v akýchkoľvek iných zmluvných dokumentoch, ktoré so spotrebiteľskou zmluvou súvisia, **nesmú byť uvedené pre spotrebiteľa nečitateľným a menším písmom**, ako ustanoví vykonávací predpis. Zmluva uzatvorená v rozpore s týmto ustanovením je neplatná.

L 304/46 SK Úradný vestník Európskej únie 22.11.2011

PRÍLOHA IV
VYMEDZENIE STREDNEJ VÝŠKY PÍSM A

Stredná výška písma

Vysvetlivky

1	Akcentová čiara
2	Horná čiara
3	Stredná čiara
4	Účiarie (základná dofažnica)
5	Dolná čiara
6	Stredná výška písma
7	Veľkosť písma

Úžera

- Doteraz – ak napĺňa SP TČ úžery, je aj civilnoprávne neplatná, keďže min. *contra bonos mores* (§ 39 OZ), netreba trestný rozsudok!
- Pružná aplikácia § 39 OZ (KS PO z 8. decembra 2011, sp. zn. 16Co/71/2011) – nepriama úmera: čím väčší úrok, tým viac sa prezumuje zlý úmysel veriteľa a ľahkovážnosť dlžníka

- § 49 OZ: „Účastník, ktorý uzavrel zmluvu v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, má právo od zmluvy odstúpiť.“
- § 39a OZ: „Neplatný je právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sebe alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.“
- **Problém:** vzťah § 39a a 49 OZ (hrubý nepomer je viac/menej ako nápadne nevýhodné podmienky?), môže byť spotrebiteľ úžerníkom? Výklad podmienok § 49a? Čiastočné rovnaké znenie ako TZ! – Vykladáme inak?
- **Riešenie:** § 39a OZ „silný“ *lex specialis*, nároky na dôkazné bremeno úmyslu aj ľahkomyselnosti znižovať pri rastúcej disparite, aplikovať hlavne tie kategórie, ktoré nie sú v TZ

Cezhraničné spotrebiteľské vzťahy

- Novela ZMPSaP
- Kolízia s nariadeniami Rím I a Rím II? – *prima facie* áno
- **Riešenie ?** – nie je to zmena kolízneho pravidla, ale len skrytá zmena imperatívnych noriem – potreba veľmi dobre odôvodniť rozhodnutie (pozri SD EÚ: C-184/12 „Unamar“)!

Ďalšie aktuálne problémy

- Dovoľanie NS vylučuje pri sublimitných veciach: R 63/2014
- Zmluva o úvere – aplikuje(-oval) sa ObchZ: *NSSR z 27. marca 2013, sp. zn. 6MCdo/4/2012*
- IV. ÚS 84/2014 z 23. 5. 2014 – náhrada trov banke za externých advokátov
- **VOP a zmluvná pokuta?** *OS Trnava sp. zn. 13C/353/2013 (aj výrok rozsudku vs. odôvodnenie)* – nesmie byť vo VOP – čo napr. knižnice?
- KS Nitra 7Co/269/2013 – nesplnená písomná forma (+ žiadne zmluvné pokuty nie sú prípustné – kvôli zvýšeniu úrokov z omeškania) – český model.

Spotrebiteľské rozhodcovské konanie

SR: II. ÚS 499/2012

Ak exekučný súd pri rozhodovaní o vydaní poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vykonáva iné dôkazy než tie, ktoré sú výslovne uvedené v citovanom ustanovení (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia), ako aj v prípadoch, keď exekučný stav (či už po vykonaní takýchto dôkazov, alebo bez toho) na ťarchu oprávneného reviduje skutkový stav, na ktorom je založený exekučný titul, je povinný dať oprávnenému možnosť sa k takto vykonaným dôkazom a takto novo vytvorenej procesnej situácii vyjadriť. To platí bez ohľadu na to, či sa k nim oprávnený mal šancu vyjadriť už v predchádzajúcom konaní, pretože nové posudzovanie týchto otázok exekučným súdom sa deje v čase, keď oprávnený spravidla nemôže legitímne očakávať opätovné otváranie týchto už raz otvorených otázok. Pri ich novom otvorení musí mať účastník opätovne možnosť navrhnúť jednak dôkazy na vyvrátenie skutkových zistení, ktoré vykonal exekučný súd, jednak prípadné dôkazy na podporu skutkového stavu v tom smere, v akom je zistený v exekučnom titule.

ÚS: zjednocovacie stanovisko PLz. ÚS 1/2014

- Pri preskúvaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 Exekučného poriadku) sa môžu primerane uplatniť ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vzťahujúce sa na dokazovanie. Ak exekučný súd pri preskúvaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vychádza aj z iných listín (či iných dôkazov) než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia), a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania; ak tak exekučný súd neurobí, zakladá jeho rozhodnutie dôvod na vyslovenie porušenia základného práva oprávneného vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. **Pre ústavnú konformnosť konania ako celku postačuje, ak je oprávnenému táto možnosť reálne poskytnutá v odvolacom konaní.**

Oprávnenia spotrebiteľských združení

- Oslobodené od súdnych poplatkov, právo dať sa zastúpiť advokátom, právo na účelne vynaložené trovy – treba skúmať.
- Združenie je oprávnené **zastupovať** spotrebiteľa v súdnom konaní (§ 25 ods. 2 ZOS). V rozhodcovskom konaní?
- Združenie môže vystupovať ako **vedľajší účastník** na strane spotrebiteľa, právny záujem daný (§ 93 ods. 2 OSP). Aj bez súhlasu spotrebiteľa: *KS BB z 29. 11. 2012, sp. zn. 14Co/415/2012*, Nie v exekučnom konaní: *R 56/2014, III. ÚS 23/2013 z 15. januára 2013, IV. ÚS 583/2012 z 22. novembra 2012, ani z práva EÚ nevyplýva: C-470/12*
- Nie je v rozpore s právom na súkromie: *PL. ÚS 1/2014 z 29.1.2014*
- Vstúpiť do dovolacieho konania v exekučnej veci? NS sp. zn. 6 Cdo 211/2011, 6 Cdo 207/2011 (10. októbra 2012), : „nenastali účinky vzniku vedľajšieho účastníctva“

... združení

- Môže podať odpor proti platobnému rozkazu?
 - Nie: NS SR 30. októbra 2013, sp. zn. 6 Cdo 357/2012
- Môže podať odvolanie/dovolanie za spotrebiteľa aj bez súhlasu spotrebiteľa?
 - V postate áno: NS SR z 27. augusta 2012, sp. zn. 2 Obdo 27/2012;
 - Skôr nie: NS SR z 30. januára 2013, sp. zn. 6 Cdo 10/2013, aj keď: sp. zn. 6 Cdo 272/2012 z 14. februára 2013 „vedľajší účastník má v rozsahu legitímácie účastníka tiež právo podať odvolanie alebo dovolanie, a to buď vedľa účastníka, ktorého podporuje, alebo sám, a len pokiaľ sa jeho úkony dostanú do rozporu (zistenie tejto skutočnosti je povinnosťou konajúceho súdu) s úkonmi účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností“ a sp. zn. 3 Cdo 188/2012 z 5. februára 2013 – ako postupovať ... Nemožno z mlčania vyvodiť súhlas.

Oprávnenia spotrebiteľských združení

- Konkrétna kontrola
- Abstraktná kontrola (§ 3 ods. 5 ZOS):
 - Hlavná úloha spotrebiteľských združení podľa práva EÚ
 - Nárok na zdržanie sa, odstránenie protiprávneho stavu (tzv. príkazy na ochranu spotrebiteľov)
 - Pred novelou 132/2013 (do 9.6.2013) Bezdôvodné obohatenie? – Nie samostatná skutková podstata nároku: *OS BA 15C/234/2012 z 20.2.2013*
 - Primerané finančné zadosťučinenie? Nie
 - Zmeny v SCP – abstraktná kontrola, miestna príslušnosť, účinok rozsudku

Ďakujeme za pozornosť